

Emlékké válunk magunk is!

Jó gyümölcstermő év volt az idei. Roskadoztak a terméstől a szilvafák, és az apró szemű őszibarackfák, amikből még sok van a faluban. Nekem ezek a kesernyés, látszólag éretlen, zöldes héjú barackok a legkedvesebb gyümölcseim. Ezek érését szigorúan számon tartom édesanyám kertjében, és a sashalmi piacon is ezeket keresem a gyümölcsös standokon. A zöldségárus lekicsinylően mosolyog rám, azt hiszi, azért veszem, mert ez a legolcsóbb. Pedig akkor is megvenném, ha ez lenne a legdrágább!

Alig várom, hogy a kezembe vegyek egy szemet. Óvatosan megnyomom, a vékony gyümölcsbőr két felé válik, a mag kifordul belőle. Amint a számba veszem, és a nyelvemmel a szájpadlásomhoz nyomom, csodálatos édes-kesernyés ízt érzek. Visszarepülök az időben egy fél évszázadot, lelki szemeim előtt megjelennek a herencsényi szőlők. Embereket látok, akik csak már az emlékeimben élnek. A köveskúti szőlőnk alján ott áll a ponyvával kibélelt kocsi, előtte áll a sárga Laci lovunk – a másik sötétpejt már nem tudom felidézni –, és nevetés száll a levegőben. Szüret van, ünnep van. A verejték terméssé érett! A legnemesebb emberi munka, a földet művelő, jószágot nevelő, a természeti tájat kultúrtájává alakító gazda munkája meghozta gyümölcsét.

Amikor egy-egy finom, muskotályos ízű oltvány fűrtöt talál édesanyám, magához hív és nekem adja. Ennél csak egy finomabb csemege lesz, a szüretkor ottfelejtett szőlőfűrt, amelyik megbújik a levelek alatt, és néhány hét múlva mézédessre ér. Ilyen kedves
(Folytatás a 2. oldalon)

Szüret 2008

Magyarországon a szüret hagyományosan szeptember vége és október közepe között kezdődött. Az ünnepség és a munkavégzés szorosan összefonódott. Szüretkor ellepték az emberek a szőlőhegyeket-dombokat. A munka során is jellemző volt a tréfálkozás, az éneklés. Utána azonban valódi ünneppé alakult a nap. A hegyről szüreti koszorúval a vállukon vonultak le, és mulatsággal zárták a napot. Ennek a kedves eseménynek az emlékét ma is sok településen szüreti bállal és felvonulással ünneplik meg. Bár Herencsényben csak a kerti-udvari lugasokon maradt meg a szőlő, a hagyományt felélesztettük és tartjuk. Az idén szeptember 13-án, szombaton zajlott a szüreti felvonulás és bál.

Minden településen nagy munkával jár a szüreti rendezvény lebonyolítása. Polgármesterasszonyunk vezérlésével sikerült minden nehézséggel megbirkózni, és a délután három órai kezdésre a helyére került minden. A felvonulásra sokan érkeztek szomszéd településekről is, mindenki a saját népviseletes ruhájába öltözött. Eljöttek a cserháthalápi, a cserhátsurányi és
(Folytatás a 2. oldalon)

(Folytatás az 1. oldalról)

Szüret 2008

a csesztvei hagyományörzők. A népes társaság jó részt bejárta a falu utcáit, több helyen tánccal szórakoztatták egymást és a közönséget. Öt óra körül ért véget a felvonulás a polgármesteri hivatal előtt, mégpedig egy kiadós tánccal.

Ezután a Fonóban vacsorával várták a felvonulókat és vendégeket a házigazdák. Falucskánk szüreti ünnepségére sok vendég érkezett, így Nagy Andor országgyűlési képviselőnk, Szabó Péter, a Balassagyarmati Kistérségi Iroda vezetője, Bacskó József és felesége Katulin Mária, iskolánk egykori tanítói, Mészáros Sándorné, Cserhátaláp, Bögös Tamás, Magyaránador és Szántó József, Cserhát-surány polgármestere. A vacsora végeztével a művelődési házban elkezdődött a táncmulatság. A hangulatra sem lehet panasz.

Ez a kedves esemény nem jöhetett volna létre a támogatók, a Leszi-Husi Bt., a Coop Zrt., a Cserhát-Szolg Kft., Demkó Györgyné és Herencsényi Önkormányzata nélkül. Köszönet illeti a közreműködőket,

a Herencsényi Hagományörző Népdalkört, a Tiszavirág Hagományörző Együttest, Holes István, Karvai Ferenc, Szabó Norbert fogatosokat, a Sziráki Lovasklub tagjait, a Herencsényi Polgárőr Egyesületet, a magyaránadori rendőrséget, Kosik Mihályné gazdasszonyt és fűzőcsapatát, a fiatalokat, az óvodásokat és szüleiket. Az utóbbiak gyermekeiket népviseletbe öltöz-

tették, és elkísérték a szüreti felvonulásra.

Fiataljaink kitétek magukért, lelkesen díszítették a kultúrházat, s felvonultak a színes menetben. Bízva a herencsényi emberekben remélhetőleg jövőre is ilyen szépen – ha nem szebben – ünnepeljük meg a szüretet és búcsúztatjuk el a nyarat.

Tácsik Bálint

(Folytatás az 1. oldalról)

Emlékké válunk magunk is!

talált gyümölcs a fa alatt meglelt dió, amely elkerülte a dióverést, és ilyen az őszibarack, amely az utolsóként érő gyümölcs volt a szőlőhegynek.

Ez a magról örökké megújuló sápadt barack igezi ősi gyümölcs, legfeljebb a paraszti nemesítés-válogatás révén változhatott egy kicsit az évszázadok alatt. Talán a török időkbe kerülhetett ide, vagy még előbb. Megkóstolhatta Balassi Bálint, vagy Mátyás király is. Nem is gondolnánk erről a csenevész fájú, rövid életű, de mindig újra hajtó gyümölcstről, hogy akár egy regényt lehetne írni róla.

Sokan talán legyintenek, ugyan mit kell egy apró barackon ennyit okoskodni, meg kell enni és kész! Higgyék el, érdemes az emlékeket számon tartani, felidézni, mert ezek által jobbakká, neme-sebbekké válunk. Hiszen egyszer emlékké válunk magunk is! Nem marad utánunk más, csak egy szőlőfürtöt nyújtó mozdulat, egy ölelés, egy meleg simogató tekintet. Elporlik minden, csak a szeretet dacol az idővel!

pekár

Megkérdeztük Olvasónkat!

Milyenek látták az idei szüreti felvonulást?

Bartus Józsefné Kalmár Rozália:

A régi szüretiken sokkal többen vonultunk fel. Aki csak tehetett, felvette a népviseletet és beállt a szüreti menetbe. Útközben a menet sokszor megállt, olyankor táncoltak az emberek, aztán énekelve továbbmentek. Volt ennek egy forgatókönyve, ami szerint az egész lezajlott. Szerepe volt a bírónak, a jegyzőnek, sőt volt kisbíró is, aki dobzóval vezette a menetet. Időnként megállította a vonulókat, és mindenféle mulatságos dolgot kihirdetett. A legérdekesebb a menet vége volt, ahová azok gyülekeztek, akik „bohóckának” öltöztek be. Emlékszem, Rigó Józsi bácsi szalmaember volt, hosszú szárú rozsszalmá-

val volt betekerve az egész teste. A gyerekek bekormozták magukat, harisnyába kormot vittek, és bodzaszáron fújták a kormot a nézelődőkre. A kormozás után „tollyút” dobáltak az emberekre, nagy volt a sikongatás. Mindenféle mulatságos jelmezt kitaláltak, például kivájt tököket húztak a fejükre, karjaikra, vagy felemás ruhát vettek fel. A felvonulók az egész falut bejárták, minden soron végimentek. Az emberek pedig kiálltak a házak elé, várták őket. A felvonulók közül kis fadozból cukorkát árultak, adtak a nézelődőknek. Bort is kínálgattak, de volt, hogy ugratásból pálinka helyett vizet adtak. A kultúrházban is folytak mulatságos jelenetek: szőlő-

fürtök lógtak kifeszített madzagon, amiket nem volt szabad levenni. Erre 2 csőszlegény és 2 csőszleány vigyázott. Ha valaki mégis megtette, azt a csőszök a bíróhoz kísérték. A bíró és a jegyző közösen döntöttek arról, hogy mekkora pénzbüntetésre ítélik. Így zajlott régebben a szüreti, ami valóban mulatságos is volt.

Csodálkoztam, hogy az idén milyen kevés fiatal állt be a szüreti menetbe. Nekem nagyon hiányoztak a fiatalok! A kisbíró személye is fontos lett volna, mert ő adja az irányt az egész menetnek. Szerintem az idén a szüreti csak felvonulás volt, a multság elmaradt.

Adomboldalban szelíden fellelé kigyózó földút elkeskenyedt és ösvényként búj be az erdőbe. Hűvös volt a nyárvégi reggel, tiszta és ragyogó fényű. A színek már rég felébredtek, vadvirágok illegették magukat itt is, ott is, a felkelő napra várva, a hangok meg még valahol a völgyben, a házak közt szenderegtek. Csend honolt a tájon, fények, színek, hőmérséklet olyan harmóniája, ami csak ritkán születik. Ez a béke észrevétlenül magába fogad mindent és nyugodt boldogsággal vonja be a lelkeket. Egy kis csapat ember szaporázta lépteit át a réten, neki a dombnak. Nemrég indultak a faluból, összevárták egymást, valaki hozta a keresztet, ami búcsúkor mindig a menetet élén járt, rajta a megfeszített Jézussal. Friss bokréta volt a keresztben. A falu szélén még ketten csatlakoztak hozzájuk, színpompás palóc viseletben. Öröm és mosoly volt az arcokon. Ünnepre készültek. A szomszéd községben keresztállítás lesz és nyárbúcsúztató, tanévnyitó szentmise.

Ahogy az út emelkedni kezdett, nem sok szó esett, egy-egy mondat koppant és verődött ide-oda a vonulók között. Hamarosan az utolsó alak is eltűnt a fák alatt. Csak egy lila bőbitás számarkenyér szólt utánuk, de néma kiáltását nem hallotta senki.

A sűrű cserjésben a fák között frissen vágott úton haladtak, gondos kezek ösvényt húztak a vízmosás oldalába. A tisztásokon kövér kőkenyések fogadták őket és a nagy kapaszkodó után felértek a gerincre, ahol pompás látványban volt részük. Lent a völgyben gyufaskatulyányi házak bújócskáztak a dombokkal, balra egy fehér kereszt rajzolódott ki a sötétebb háttér előtt, az erdőborította hegyoldalak keretében.

Egy kis szusszanás, egy rövid fohász és a Szent Mihály ima elmondása után folytatták útjukat. A másik oldali lejtő még meredekebb lévén, óatosan ereszkedtek lefelé, megint az erdőben. Menet közben hol egyikük, hol másikkuk lehajolt és félredobott valami odahullott száraz ágat, vagy félrehajtotta a szeder vendégmarasztaló hajtását. Ahogy ballagtak, úgy jöttek elő az emlékek...igen, itt körben, mindenütt rétek voltak...itt legeltették a jószágot...és erre jöttek mindig a legényeink – csipentett hátra a szemek sarkából, mosolyogva az egyik asszony – csizmában voltak, hozták a cipőjüket, s ahogy leértek, belebújtak...

Mire leértek Sipekre, megmelegedett az idő. Még a falu előtt megálltak, megigazították magukat, aki hozott csereruhát, felvette a szebiket. Megtalálták az útjukat a kertek alatt és csatlakoztak az utcán hosszan kigyózó, éneklő menethez, amely már elindult és éppen ráfordult a domboldalra, az ünnep helyszínére.

El volt készítve szépen minden, a terep, a padok, az oltár, följebb, kétoldalt kopjafák, mellettük lobogót tartó legények és középen a faragott fakereszt, letámasztva, hosszú kötelekkel az ágai végén. A zenészek készülődtek, a szervezők ide-oda suhantak, a kereszt köteleinél és a gödör mellett elhangzottak az utolsó eligazítások. Bevonult a menet, itt is, ott is egymásra lelt ismerősök, rokonok, barátok üdvözölték egymást, nevetve, csipkelődve. Aztán elcsendesedett mindenki és az események sora lekötötte a figyelmüket.

Minden a helyére került: a férfiak buzgón és ügyesen felállították

és a helyére rögzítették a keresztet, az óvónénik átadták az újdonsült kiselsősöket az iskolának, kicsik és nagyok elmondták, amivel készültek, a viseletbe öltözött lányok, asszonyok ragyogtak, a zenészek és énekesek pedig illően hozzátették mindehhez a magukét. A püspök úr nagyon szépen beszélt, legyen ez a megbékélés keresztje – mondta – ahová bárki eljöhet lerakni a terheit és megbocsátani az ellene vétőknek. Igen, a helyére került minden és a jelenlévők azt gondolhatták: jól van ez így!

A szentmise után ki-ki szót váltott még, akivel akart, aztán lementek az iskolához, némi harapni-valóra és inni egyet. Nagy volt a sürgés-forgás, a házigazdák kitétek magukért, a fogadás ebédhez készülődtek. A kis csapat szedelőzködött, búcsút vettek, a polgármester is odajött és megköszönve a jó szándékot és a látogatást, útjukra bocsátotta őket. Nekivágtak a visszaútnak, ami szintén meglehetett, de gyönyörködtette is őket hazafelé.

Visszaérve a falujukba egy-két háznál előjöttek az otthon maradottak érdeklődni. Lassan ballagtak végig az utcán, aztán elköszöntek egymástól ugyanott, ahol reggel találkoztak és ment mindenki az otthonába. Fáradtan, kicsit büszkén – kicsit boldogan. Szép nap volt.

2008. augusztus 31-én a herencsényi gyalogbúcsúcsók* - Gattyán Istvánné, Rigó Józsefné, Rigó Rebeka, Rigó Benedek, Szlobodnyik Oszkárné, Varga Imréné, Tácsik Jánosné, Oláh Bertalanné, Dienstmann Tamás, Bacskó Erika, Jusztin Józsefné, Jávor Károly – tizenketten átmentek a hegyen, hogy részt vegyenek a sipekiek ünnepén. Ez persze az ő ünnepük is volt, hiszen többüknek van oda kötődésük, egyebekben pedig szomszédok. Azon az úton jártak, amit az elődök tapostak ki, de aztán a természet visszafoglalta, és a ma élők újranyitották. Utat nyitottak egymáshoz.

Gyalogbúcsúcsók jöttek át rendszeresen Sipek felől az utóbbi években a Palócok Vigyázó Keresztjéhez. Most a herencsényiek bizonyították, hogy az a szimbólikus híd, amit a két falu emberei egymás közé építettek, mindkét irányban járható.

Jávor Károly

* Autóval mentek Sipekre: Dropka József, Dropka Józsefné, Kalmár Lászlóné, Kalmár Ildikó, Bartus Jánosné.

Ahol a föld összeér az éggel

Minden év júniusának első szombatján összegyűlnek a palócok a Nógrád megyei Herencsényben. A kis falu központjából zászlókkal, egyházi lobogókkal, pompás népviseletekben elindulnak egy majd három kilométeres zarándokútra. Amíg a faluban haladnak, a porták előtt terített asztalok várják őket, rajtuk sütemények, italok, a vonulás ritmusát az lgriczek diktálják. A duda, a töröksíp, a dob hangja mintha a távoli múltból jönne, amikor a Palócföld még az ország közepén helyezkedett el.

Aztán elmarad a falu utolsó háza is, és az út emelkedni kezd. Fel a Gyürki-hegy tetejére, a Palócok Vigyázó Keresztjéhez. Mire a menet felér a tetőre, elfárad öreg és fiatal, a Máriás lobogókat röptíti a hegyi szél, az e napra állított harangláb kicsiny harangjainak hangja megtölti az eget. A zarándokok előtt feltűnik a Cserhát pompás panorámája, 50-60 kilométerre kéklenek a Börzsöny hegyei, a váci Naszály. Mintha a föld összeérne az éggel, közelebb jutunk a Fennvalóhoz. Elszáll a fáradság, a ziláló tüdő megnyugszik, kegyelem szállja meg az embert.

Az olvasó bizonyára arra gondol, hogy most túlzok, ilyesmi a 21. században már nincsen. Jövőre, 2009. július 4-én, számon kérhetik rajtam az igazmondásomat! De addig is hadd írjak a palócookról, és a herencsényi keresztéről.

Herencsény egy kicsiny falu a Duna és Tisza vízgyűjtőjét elválasztó Cserhát gerince mentén. Határos Hollókővel és a gyönyörű népviseletű Bujákkal, de a meredek dombok, sűrű erdők elzárják egymástól a falvakat, több tízkilométeres utakon kereshetik fel egymást. A Herencsény határát képező medencét inkább dombok mint hegyek övezik, mégis hegyvidéki hangulatot sugároz a vidék. Annak idején Mikszáth is emiatt örökítette meg a község nevét. Egyik hőséről írta, hogy úgy eltűnt az ismerősök szeme elől, hogy azok arra gondoltak, talán elment betyárnak a herencsényi rengetegbe. Nyilván a három faluval arrébb, Mohorán élő Mauks család mesélt a hegyek között megbúvó Herencsényről, ahonnan a bálók alkalmával villogó

szemű, vad természetű legények érkeztek, s ilyenkor soha nem maradt el a verekedés.

A 20. század második felére megnyugodtak a herencsényi legények, jó részük el is vándorolt a faluból. Jellemző volt ez a Belső-Cserhát falvaira, mára a lakosság felére-harmadára csökkent. Herencsény lakossága még a hétszázat sem éri el, ez alig több, mint fele az 1970 körüli lélekszámnak. Sokáig úgy tűnt, hogy elfogy egészen, mint a községhez tartozó Liszkó-pusztá, ahol az ötvenes évek elején még háromszázötvenen laktak, és húsz év múlva elhagyta az utolsó lakója. Herencsény azonban élni akart!

Három éve keresztet állítottak a falu fölé magasodó Gyürki-hegyen. Újra feléledt az egykori virtus, nem is akármilyen keresztet készítettek. Tizenkét méter magasat, amit aztán nyolc, Hortobágyról hozott magyarszürke ökör húzott fel a helyére. Úgy gondolták, maradékaikban vannak olyan erősek, hogy ne csak magukra gondoljanak, hanem a vidéket benépesítő népcsoportra is. A Palócok Vigyázó Keresztje nevet adták a falu új látványosságának.

Herencsényben mindig nagy kultusza volt az útszéli keresztnek állításának, vagy 15 található ma is a faluban és a dűlőutak mentén. Egyiknek-másiknak még ismert a története, az öregek tudják ki, mikor, miért állította. Mert a kereszt nem magáért van, az állítónak szándéka van vele. Vagy hálát akar adni az Úrnak, amiért gyermekkel áldotta meg, meggyógyította betegségéből, vagy megszabadította a háború poklából. De keresztet állítottak akkor is, ha valamit kérni akartak a Mindenhatótól, a közbenjárásáért folyamodtak. Ez utóbbi szerint cselekedtek a herencsényiek is, amikor a kereszt révén azért fohászkodnak, hogy a Teremtő erősítse meg a palóc népet, hitében, összetartásában, hagyományaik őrzésében.

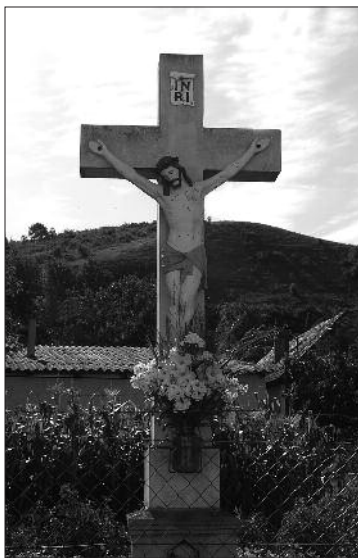
A 2005 szeptemberében tartott keresztállításon vagy ötezer ember,

40-50 palóc falu vett részt, köztük sok felvidéki. Azóta az évről-évre tartott Palóc Búcsúra 1500-2000 zarándok érkezik. Nem csak palócok, hanem szerte az országból, sőt a határon túlról is, Erdélyből a Vajdaságból. A búcsú lelke-támogatója Beer Miklós váci megyéspüspök, aki még soha nem hiányzott az eseményről. Ugyanilyen lelkes résztvevő Erdélyi Géza rimaszombati református püspök, a felvidéki történelmi egyházak legfőbb magyar méltósága. Ha teheti, eljön Csáky Pál a szlovákiai Magyar Koalíció Pártjának elnöke, de vendégül látta már a község Tőkés László püspököt is. Állandó résztvevője és támogatója a búcsúnak Becsó Zsolt Nógrád megye önkormányzatának elnöke.

Érdekes, hogy amióta a messze látszó fehér kereszt a falu felett áll,

Herencsényt elkerülték a természeti csapások. Az emberek egy része hiszi, hogy a Vigyázó Kereszt valóban őrzi a nyugalmaikat. Sokan persze megmosolyogják ezt a mentalitást, de a hit nem balgaság, hanem kegyelem. Csak keveseket érint meg, de a kivételeseknek megnyugvást és boldogságot ajánlunk.

Olyan világban élünk, ahol a globalizáció gőzhengere mindenkit egyforma mintába akar préselni. Mintha az ezerszínű, sokféle értéket őrző tradíció a haladás ellentéte lenne. Egyre többen döbbennek rá, hogy a jövő csirái nem a plázák világában szökkennek majd szárba, az a kipusztított kultúra sivataga. Azok az emberek, akiket korunk nagy veszteségeinek tartunk, ösztöneikben érzik, és génjeikben őrzik az örök értékeket. Ezért veszik elő – ha csak egy-egy napra is – a régi viseletet, hogy megtapasztalják az összetartozás, a közösség erejét, keressék a nyomasztó világ hazug értékrendjével szemben a saját igazukat, a hit kegyelmét.

Messzire jutottunk a Palócok Vigyázó Keresztjétől, de talán összeérnének a gondolatok, mint ott fenn a Gyürki-hegy tetején a föld az éggel!

Pekár István

Ez az írást egy kárpát-medencei magyar nyelvű folyóirat szerkesztője kérte, arra készült. Mivel rólunk szól, érdemes nekünk is elolvasni.

Önkormányzati hírek

A Cserhátsurányi Körjegyzőség települési önkormányzatai együttes ülést tartottak 2008. augusztus 29-én.

Az első két napirendi ponthoz (az új tanév indítása, a közös fenntartású intézmények 2008. első félévi gazdálkodása) a képviselők beszámolót és tájékoztatót hallgattak meg, amelyeket tudomásul vettek. Szántó József kiegészítése szerint **a kistérségi közoktatási program a jövőben hat** (a 2009–2010-es tanévet már így kell indítani), majd **később négy iskola-centrum működtetésével számol**.

A harmadik napirendi pont – a település tisztasági rendeletervezet – megtárgyalása során módosító javaslatok (pontosítás, kiegészítés) hangzottak el, melyek lényege, hogy **salakot, építési törmelék, szemetet és egyéb hulladékot a község teljes közigazgatási területén tilos elhelyezni**. Tény, hogy községünk környékén, a kimenő utak mentén több helyen zsákos és ömlesztett hulladékot lehet találni.

Kérdésre (Jávor K.) válaszolva elhangzott, hogy a közszolgáltatás igénybevételére kötelezett ingatlan tulajdonosnak (tehát pl. minden lakosnak) **negyedévenként legalább 1333 forint értékben**, tehát évente minimum 5330 forint értékben **hulladékgyűjtő zsákokat kell vásárolnia, akkor is, ha nem keletkezik ennyi hulladék**. Ez így elég furcsán hangzik, a válasz szerint viszont a szolgáltatást végző vállalkozónak csak ilyen feltételekkel éri meg a hulladék gyűjtése és elszállítása. Megjegyzendő, hogy a többek által emlegetett kukás rendszer üzemeltetése – a környékbeli települések tapasztalata alapján havi 1000 forint ingatlanonként (és akkor is annyi, ha egy hónapban nem tesz ki valaki szemetet), ami évi 12.000 forint költséget jelent. Tény ugyanakkor, hogy a hulladék gyűjtésének és elszállításának biztosítása a települési önkormányzat kötelező feladatai közé tartozik. Úgy tűnik tehát, hogy egyelőre nem tudunk jobbat és olcsóbbat ajánlani a község lakóinak, vállalkozóinak.

- Hasznos (és többnyire már ismert) tudnivalók:
- egy db 60 literes zsák, elszállítással együtt 205 forintba kerül. Esetleg többletigény esetén a szolgáltató ezen az áron biztosít hulladékgyűjtő zsákokat;
  - a háztartási hulladékot *minden páratlan hét szerdáján* (reggel 7 órára ki kell tenni) viszik el;
  - a szelektált hulladékot *minden hónap utolsó szerdáján* viszik el;
  - évente két alkalommal kerül sor lomtalanításra, az önkormányzat és a szolgáltató által egyeztetett időpontokban, melyekről a lakosságot a Körjegyzőségi hivatal tájékoztatja. **A legközelebbi lomtalanítás 2008 októberében lesz;**
  - a lomtalanítás során *nem elszállíthatató: elbontott jármű karosszéria, építési törmelék, veszélyes hulladék (olaj, festék, akkumulátor, gumistb.), ágnyesedék, avar, zöldhulladék, háztartási hulladék;*
  - a veszélyes hulladék elszállítás 2009. végére megoldódik, mert addigra elkészül a regionális hulladékgazdálkodási rendszer kivitelezése. Addig az ilyen hulladékot gyűjteni kell, illetve az ingatlan tulajdonosok elszállíthatják hulladék-típusonként a megfelelő helyre (a fáradt olajat pl. valamelyik benzinkúthoz);
  - az építési törmelék saját költségre el lehet szállítani Nógrádmarcalba saját vagy bérelt gépjárművel is;
  - az ingatlanon keletkező kerti és háztartási zöldhulladék, avar stb. komposztálását javasoljuk.
- Kérdés esetén a **nógrádmarcali hulladékkezelő központot** kell hívni a **(35) 704-000** telefonszámon, ahol tájékoztatást adnak.

A hulladékgyűjtésre szolgáló zsákok (a szelektív hulladéokra is) a polgármesteri hivatalban folyamatosan beszerezhetőek. Kérünk mindenkit, hogy a település és környezete tisztasága érdekében, kötelességének eleget téve, segítse a szolgáltatás zavartalan működtetését!

A negyedik napirendi pont keretében az avar és kerti hulladék égetésével kapcsolatos önkormány-

zati rendelet tervezet megtárgyalására került sor. Több szempont figyelembe vétele és megvitatása után a képviselő testületek úgy döntöttek, hogy amennyiben egy adott telken, illetve az azt határoló közterületen **keletkezett avar és kerti hulladék** nem kerül komposztálásra, akkor száraz állapotban, egész éven át, **hétfőnként 10–18 óra között égethető el.**

A polgármesterek által előterjesztett rendelet tervezeteket a képviselő testületek elfogadták, az érintettek tájékoztatása a körjegyző feladata.

Az egyéb megtárgyalt témák közül közérdeklődésre tarthat számot, hogy **a szennyvíz csatornázáshoz megvan a vízjogi engedély, most már csak megfelelő pályázatra kell várni.**

A képviselő testületek elfogadták az Ipoly-menti Palócok Térségfejlesztő Egyesületébe való belépési szándékról szóló határozatot.

E lépésnek azért van jelentősége, mert az Egyesület az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program végrehajtása során közreműködő szervezatként fog szerepelni, és a jelenlegi szabályozási keretek alapján, a pályázati rendszerben megszerezhető támogatások elérésében kulcsszerepe lesz.

Jávor Károly

Azt csinálom amit szeretek!

Lehet valaki korán kelő vagy későn fekvő, gyakran találkozhat Fábián László hatalmas kék traktorával a határban, sőt a szomszédos falvakban is feltűnik. Kaszál, rendszoroz, báláz és bálát szállít, mintha nem is térne nyugovóra. Vajon honnan merít energiát ehhez a korántsem könnyű munkához?

– **Mikor kezdett dolgozni a mezőgazdaságban és hol tanulta ki ennek az alapjait?**

– 1972-ben kezdtem dolgozni községünk térségében. Mind a mai napig ezt csinálom szünet nélkül. Előtte Pétervásárára jártam szakiskolába. Szép idők voltak, sok hasznos dolgot tanultam, mind a mai napig ezekre az alapokra támaszkodom.

– **Hány munkahelyen dolgozott az elmúlt 36 évben és a mostani munkahely hogy tetszik?**

– Mindössze három helyen dolgoztam. A mostanival is elégedett vagyok, azt csinálom, amit szeretek. Itthon vagyok a szeretett falomban, nem kell sokat utaznom! Ez is fontos szempont egy munkahely esetében. Fontosnak tartom azt is, hogy a feladatok ismeretében magam osztom be az időmet, munkaadóim elismerik szaktudásomat, tapasztalataimat.

– **Szereti ezt a nehéz, emberpróbáló munkát?**

– Hogyne szeretném, más szakmában nem is dolgoznék. Ott az én helyem ahol a gépek vannak, szeretek szerelni, és remélem, hogy

életem folyamán e téren tudok majd dolgozni. Ha újra kezdeném az életemet, mindent ugyanígy csinálnék.

– **A mezőgazdaságban nagyon sokféle munkát kell végezni, melyiket szereti a legjobban?**

– Nekem a kedvencem az aratás! Talán a legnehezebb munka, mert reggeltől estig menni kell, de ez a legszebb. Sokat szántottam vettem, kaszáltam, de az aratáskor mutatkozik meg az egész éves fáradásunk eredménye. A betakarítás a legszebb művelet az egész évben.

– **Milyen gépekkel dolgozott eddig?**

– Sok gépen dolgoztam, 36 munkában töltött évemből harmincnyolcban kombájnoztam. Ültem szovjet gépeken a keletnémet Fortschritt, legutóbb New Holland kombájnon. A traktorok között is széles a választék, dolgoztam Dutrán, Crystalon. Most New Holland traktoron ülök. Elmondhatom, hogy munkás éveim alatt a munkaadóim mindig a legjobb, legkorszerűbbeket gépekre ültettek.

Hazafelé elgondolkodom a halottakon. Olyan világban élünk, ahol a legtöbb ember elégedetlen a munkájával, keserűen tekint a jövőbe. Másban látná a boldogulását, mint amit éppen csinál. Fábián László a ritka kivételek közé tartozik. Rendületlenül megy a maga útján, munkáját áthatja a mezőgazdaság, a gépek tisztelete. Hatalmas tapasztalatát annak köszönheti, hogy mindig volt ereje, kitartása a szakmája részleteit, újdonságait megismerni. A céltudatosság munkájában, családi életében is biztonságot ad, nyugodt, kiszámítható jövőt. **Bálint**

Korán jött a szeptemberi ősz, de ez egyáltalán nem zavarta óvodásainkat, akik az aratási kirándulás után néhány héttel a H-Farmer Bt. szarvasmarháival, illetve a marhatartás rejtelseivel ismerkedtek. A lelkes csapat nem törődött a sárral és vizes fúvel, fáradhatatlanul vonultak Pista bácsi után, aki a Szurdok tetején parkoló autóbustól vezette a társaságot az Unom-hegy oldalába. Útközben megcsodálták a vaddohány furcsa termését, az ősz még pompázó virágait, majd tehénbölgést hozott a szél. Mindenki egy kicsit gyorsabban lépdelt, vajon ki látja meg az első bocit?

Hamarosan feltűnt a gulya, és a két pásztor, Kalocsai Jani bácsi, és Cserepes Pali bácsi. Barátságos terelőkutyáik csak egy pillanatra terelték el a figyelmet a bocikról. Szerették volna azokat is megsimogatni, mint Pumuklit a kedves pulit, de messzire futottak a tarkaruhás apróságok elől. Sebaj, megismerték a galagonya piros termését, amiből annyi termett az idén, hogy az egész bokorsor vérvörösnek látszott. Gyorsan megtanulták, hogy nem szabad megkóstolni, mert erősen mérgező. Nem úgy a hamvaskék kökény, aminek fanyar-savanykás ízében már érződött a cukor édeskés aromája is. Amint a dér megcsípi kellemes csemege lesz belőle, csak legyen aki leszedi. Pirosodott már a csipke is, de szúrós tövisei óvatosságra intették a természettel ismerkedőket.

Közben persze a marhákra is figyeltek, megismerték az anyuka bocikat, amiket teheneknek hívnak, és a hatalmas apuka bocikat, a bi-

Meglátogattuk a bocikat!

kákat. Egyik-másik jószág szembe fordult a társasággal, csak kíváncsiságból, de ilyenkor mégis van bennük valami támadó. A felnőttek ettől meg szoktak ijedni, de nem így a csöppségek. Az ő lelkükben még teljes az ősbizalom. Nem lehet semmi bajunk – gondolják nagyon helyesen – hiszen itt vannak az óvónénik és Pista bácsi is. Ők tudják, hogy mitől kell félni.

Miközben az apróságok futkároznak, a felnőttek arról beszélnek, hogy milyen jó lenne, ha minden kis csemeténk megismerkedhetne gyönyörű határunk minden értékével. A növények sokaságával, az erdő vadjaival, és mindazzal a paraszti munkával, fortélyal, praktikával, ami révén őseink évszázadokon át éltek, boldogultak, gyarapodtak.

Kevés gyermek él falunkban éppen ezért becsüljük meg őket nagyon. Az óvodában jó kezekben vannak, jól képzett, lelkiismeretes, szeretete adni tudó pedagógusok, gondozók körében, mint egy nagy családban nőnek fel. Ez bizonyosan jobb, mint a városok korcsoportokra osztott nagy létszámú óvodái. Adjuk meg nekik még azt a többletet, hogy a szülőkkel összefogva ismerjék meg környezetüket. Kitérül előttük egy világ, amit mi felnőttek nem túl sokra becsültünk, de ma már a világ boldogabbik felén több-

re tartanak, mint a városok betonvilágát. A gyermekeink iránti szeretet terjedjen ki a környezetünk megismertetésére is!

p.i.

Elfeledett ételeink

Palóc gulyás

Hozzávalók:

1 kg hús (sertéscomb vagy marhalábszár), olaj vagy zsír, 2 nagy fej hagyma, 60–70 dkg zöldbab, 2 szem burgonya, fokhagyma, tejföl és liszt a habaráshoz, pici ecet, só, bors, pirospaprika, babérlevél

Elkészítés:

A húst felkockázzuk, pörköltet készítünk belőle. Sóval, borssal, pirospaprikával, fokhagymával ízesítjük. Amikor félig megfőtt, felöntjük vízzel, és hozzáadjuk a feldarabolt zöldbabot és a kockára vágott burgonyát, a babérlevelet. Újraízesítjük borssal és fokhagymával. Addig főzzük, amíg minden hozzávaló megpuhul. A lisztet a tejföllel elhabarjuk, besűrítjük a levest. Néhány percnyi forralás után kevés ecettel besavanyítjuk.

A palóc gulyás jó ízét a babérlevél, a fokhagyma, és a palóc gasztronómiára oly jellemző savanyú levesek tejes-tejfölös habarása adja. Tartalmas, laktató leves. Elkészítésének többféle változata is van. Egyes helyeken a zöldbab és a burgonya mellett sárgarépát és zöldséget is főznek hozzá, vagy „reszeltkét” (csipetkét) szaggatnak a levesbe.

Ambrózi Erzsébet

Apró hírek

Teleház, Ifjúsági Klub

A herencsényi önkormányzat jóvoltából nagyszabású felújítások, átalakítások történnék. A Teleház és az Ifjúsági Klub helyet cserél, a Könyvtár pedig a Teleház részeként működik majd. A jelenlegi Teleház terme társalgóvá alakul, és az ebből nyíló kisterem felújítva, Ifjúsági Klubként működik tovább. Az átalakítás, renoválás rendben folyik. Köszönjük az önkormányzatnak, a körjegyzőségnek és minden aktív résztvevőnek, hogy lehetővé teszik a falu lakosainak kulturális és művelődési fejlődését. (Kelemen Mária FIP tanácsadó)

Könyvtár

Az elmúlt hetekben folytatódott a könyvtár felújítása, de a munkálatok ideje alatt sem maradunk olvasnivaló nélkül. A mozgókönyvtár jóvoltából a könyvek cseréje átmenetileg a Teleházban folyik.

Óvoda

Előző lapszámunkban már beszámoltunk róla, hogy a falu legkisebbjei látogatást tettek a gabona-betakarítás helyszínén, ahol megismerhették az aratás menetét. A tematikus program tovább folytatódik: szeptember 23-án a szécsényi malomhoz utaznak, ahol megláthatják, hogyan lesz a búzából liszt. Egy másik alkalommal a cserhátsurányi pékségben a kenyérsütés fortélyaiba pillantanak majd be.

Ezüstlakodalom!

25 éve

1983. szeptember 16-án esküdött
örök hűséget egymásnak

Horák János és Szedlák Erika Edit

*Köszönöm Neked,
Hogy megosztod velem
Az életem.
Köszönöm, hogy melletted
Nem kopott meg a szerelem,
És köszönöm,
Hogy most már mindig
Velem leszel.*

Szeptemberben őket ünnepeljük!

Szeptember 7-én	10 éves	<i>Stir Regina</i>	Rákóczi u. 7.
Szeptember 9-én	20 éves	<i>Uti Alexandra</i>	Rákóczi u. 8.
Szeptember 14-én	10 éves	<i>Kovács Kitti Mónika</i>	Petőfi u. 29.
	45 éves	<i>Horák Jánosné Szedlák Erika</i>	Hunyadi u. 3.
Szeptember 17-én	95 éves	Hering István	Bercsényi u. 1.
Szeptember 18-án	40 éves	<i>Rácz Zsolt</i>	Petőfi u. 11.
Szeptember 23-án	30 éves	<i>Perjésiné László Anita</i>	Petőfi u. 21.
Szeptember 26-án	30 éves	<i>Csizék Róbertné Oláh Timea</i>	Dobó K. u. 3.

Isten éltesse Mindannyiukat!

Hering István üzenete a fiatalokhoz:

*„Legyetek jók a szüleitekhez
és egymáshoz, akkor ti is biztosan megéritek
a 95 éves kort.”*

Fonó

A Palócföld Alapítvány köszönetet mond mindenkinek, aki adója 1%-ának felajánlásával hozzájárult a Fonó fenntartási költségeihez. Az APEH által októberben átutalásra kerülő összeget a víz-, villany-, telefonszámláink kiegyenlítésére, valamint tüzelőanyag vásárlására fordítjuk.

Olvasóink írták:

A véleményem továbbra is az, hogy ez, nagyon aranyos, harmatos, ősi viszonyokat ébresztgető kis lap. Területi jelentőségénél jóval színvonala-sabb. Csak el ne rontsák, és el ne fáradjon. Mert feladat van elég. Ha meg akarunk maradni, a vidéket fel kell támasztani és a faluközösséget, a bírót – pap – tanítót – kalákát, négy pillérére visszaállítva, újra kell építeni. A Tessedik népoktatás rendjét és módját az osztrák kistelepi iskola szintjére emelve, iskola központú faluközösséget kell teremteni. A vidék, a nemzet mint lokális másság megmaradásának utolsó pillére.

Őszintén gratulálók:

Nagy Bálint